AN COIMISIÚN
EORPACH

Strasbourg, 26.11.2024
COM(2024) 719 final

Moladh le haghaidh

**MOLADH ÓN gCOMHAIRLE**

**lena bhformhuinítear plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta Lucsamburg**

Moladh le haghaidh

# MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

## lena bhformhuinítear plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta Lucsamburg

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 121 de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) 2024/1263, agus go háirithe Airteagal 17 de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún,

De bharr an mhéid seo a leanas:

**BREITHNITHE GINEARÁLTA**

(1) Tháinig creat rialachais eacnamaíoch athchóirithe de chuid an Aontais i bhfeidhm an 30 Aibreán 2024. Rialachán 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach,[1] mar aon le Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 leasaithe maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach a chur chun feidhme,[2] agus le Treoir 2011/85/AE leasaithe ón gComhairle maidir le creataí buiséadacha na mBallstát[3], is príomhghnéithe de chreat rialachais eacnamaíoch athchóirithe an Aontais iad. Is é is aidhm don chreat inbhuanaitheacht an fhiachais phoiblí agus fás inbhuanaithe cuimsitheach a áirithiú trí bhíthin athchóirithe agus infheistíochtaí. Leis an gcreat, cuirtear úinéireacht náisiúnta chun cinn agus dírítear ar an meántéarma, i gcomhcheangal le forfheidhmiú éifeachtach comhleanúnach na rialacha.

(2) Na pleananna struchtúracha fioscacha meántéarmacha náisiúnta a chuireann na Ballstáit faoi bhráid na Comhairle agus an Choimisiúin, tá siad i gcroílár an chreata nua rialachais eacnamaíoch. Seachadfar dhá chuspóir leis na pleananna: i) faoi dheireadh na tréimhse coigeartúcháin, a áirithiú go mbeidh an fiachas rialtais ghinearálta ar chonair inchreidte anuas, nó go bhfanfaidh sé ar leibhéil stuama, agus go dtabharfar agus go gcoinneofar an t-easnamh rialtais faoi bhun luach tagartha 3 % de OTI sa mheántéarma, agus ii) a áirithiú go soláthrófar athchóirithe agus infheistíochtaí lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus lena dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an

---

[1] Rialachán (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle (IO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/ojttp://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[2] Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air (IO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Treoir (AE) 2024/1265 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Treoir 2011/85/AE maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát (IO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

Aontais. Chuige sin, ní mór gealltanas meántéarmach i leith conair ghlanchaiteachais a chur isteach i ngach plean[4] , lena mbunaítear go héifeachtach sriantacht buiséid ar feadh ré an phlean, lena gcumhdaítear 4 nó 5 bliana (ag brath ar an ngnáth-théarma reachtach i mBallstát). Ina theannta sin, ní mór míniú a thabhairt sa phlean ar an gcaoi a n-áiritheoidh an Ballstát go soláthrófar athchóirithe agus infheistíochtaí lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe sna moltaí tírshonracha (lena n-áirítear na moltaí sin a bhaineann leis an nós imeachta um míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha, más infheidhme), agus ar an gcaoi a dtabharfar aghaidh sa phlean ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Leis an tréimhse le haghaidh coigeartú fioscach, cumhdaítear tréimhse 4 bliana, tréimhse a bhféadfar síneadh suas le 3 bliana a chur léi má thugann an Ballstát gealltanas i leith sraith athchóirithe agus infheistíochtaí ábhartha a sholáthar a chomhlíonann na critéir a leagtar amach i Rialachán (AE) 2024/1263.

(3) Tar éis don Choimisiún an plean a chur isteach, déanfaidh sé measúnú ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann sé ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263.

(4) Ar mholadh ón gCoimisiún, tá an Chomhairle chun moladh a ghlacadh ina dhiaidh sin ina leagtar amach conair ghlanchaiteachais an Bhallstáit lena mbaineann agus, i gcás inarb infheidhme, formhuiniú a dhéanamh ar an tsraith gealltanas um athchóirithe agus infheistíochtaí atá mar bhonn taca le síneadh a chur leis an tréimhse coigeartaithe fhioscaigh.

**NA COMAOINEACHA MAIDIR LE PLEAN STRUCHTÚRACH FIOSCACH MEÁNTÉARMACH NÁISIÚNTA LUCSAMBURG**

(5) An 15 Deireadh Fómhair 2024, rinne Lucsamburg a phlean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta a thíolacadh don Chomhairle agus don Choimisiún. Rinneadh an tíolacadh tar éis síneadh a chur leis an sprioc-am a leagtar amach in Airteagal 36 de Rialachán (AE) 2024/1263, mar a comhaontaíodh leis an gCoimisiún i bhfianaise na gcúiseanna a sholáthair Lucsamburg.

**An próiseas sula gcuirtear an plean isteach**

(6) Bhí Lucsamburg incháilithe chun faisnéis theicniúil a fháil i gcomhréir le hAirteagal 9(3) de Rialachán (AE) 2024/1263 ach níor iarr sé í. Chuir an Coimisiún na príomhchoinníollacha tosaigh agus na toimhdí bunúsacha a úsáideadh i gcreat réamh-mheasta fiachais rialtais mheántéarmaigh an Choimisiúin ar fáil do Lucsamburg an

[4] Glanchaiteachas mar a shainmhínítear in Airteagal 2 de Rialachán (AE) 2024/1263, is é sin caiteachas rialtais atá glan (i) ar chaiteachas úis, (ii) ar bhearta lánroghnacha ioncaim, (iii) ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, (iv) ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár arna gcistiú ag an Aontas, (v) ar ghnéithe timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus (vi) ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

21 Meitheamh 2024[5], dá dtagraítear in Aithris (25) de Rialachán (AE) 2024/1263, agus d'fhoilsigh sé iad an 15 Deireadh Fómhair 2024.[6]

(7) I gcomhréir le hAirteagal 12 de Rialachán (AE) 2024/1263, chuaigh Lucsamburg agus an Coimisiún i mbun idirphlé teicniúil i mí Mheán Fómhair 2024. Bhí an t-idirphlé dírithe ar na toimhdí bunúsacha (fás féideartha agus an díbhoilsceoir praghsanna OTI go háirithe), chomh maith leis na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí atá beartaithe a thabhairt i gcrích lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus thosaíochtaí coiteanna an Aontais maidir leis an aistriú cóir glas agus digiteach, an athléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch, an tslándáil fuinnimh agus méadú na gcumas cosanta.

(8) I gcomhréir le hAirteagal 11(3) agus 36(1), pointe (c) de Rialachán (AE) 2024/1263, de réir na faisnéise a chuir Lucsamburg ar fáil ina phlean, chuaigh Lucsamburg i mbun próiseas comhairliúcháin go tráthrialta leis na comhpháirtithe sóisialta i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh. De réir na faisnéise a chuir Lucsamburg ar fáil ina phlean, i mí Iúil 2024, sa chruinniú is déanaí leis na comhpháirtithe sóisialta, rinneadh malartuithe faoi Thuarascáil Tíre 2024 do Lucsamburg, faoi mholtaí tírshonracha 2024 agus faoi na modhnuithe a bhaineann leis an gcreat nua rialachais eacnamaíoch.

(9) Cuireadh an plean faoi bhráid na parlaiminte náisiúnta an 15 Deireadh Fómhair.

**Próisis ghaolmhara eile**

(10) Thíolaic Lucsamburg a Dhréachtphlean Buiséadach le haghaidh 2025 an 15 Deireadh Fómhair. Ghlac an Coimisiún tuairim maidir leis an Dréachtphlean Buiséadach sin an [26 Samhain 2024][7].

(11) An 21 Deireadh Fómhair 2024, chuir an Chomhairle sraith moltaí tírshonracha faoi bhráid Lucsamburg i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh[8].

**ACHOIMRE AR AN BPLEAN AGUS MEASÚNÚ AN CHOIMISIÚIN AIR SIN**

(12) I gcomhréir le hAirteagal 16 de Rialachán (AE) 2024/1263, rinne an Coimisiún measúnú ar an bplean mar a leanas:

**Comhthéacs: an staid agus an t-ionchas maicreacnamaíoch agus fioscach**

(13) Tháinig laghdú 1.1 % ar ghníomhaíocht eacnamaíoch i Lucsamburg in 2023, arbh é ba chúis leis rannchuidiú diúltach le fás glan-onnmhairí agus crapadh san infheistíocht. De réir Réamhaisnéis Fhómhar 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go dtiocfaidh fás 1.2 % ar an ngeilleagar in 2024, de dhroim méadú ar an éileamh intíre agus rannchuidiú dearfach ó ghlan-onnmhairí. In 2025, tiocfaidh méadú 2.3 % ar fhíor-OTI,

---

5 Tá na príomhchoinníollacha tosaigh agus na toimhdí bunúsacha i gcomhréir leis an modheolaíocht a thuairiscítear *i dTuarascáil Faireacháin an Choimisiúin ar Inbhuanaitheacht Fiachais 2023* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-stainability-monitor-2023_en). Tá siad bunaithe ar réamhaisnéis earraigh 2024 ón gCoimisiún agus ar a shíneadh meántéarmach suas le 2033, agus tá fás fadtéarmach OTI agus costais aosaithe i gcomhréir le *Tuarascáil chomhpháirteach 2024 ón gCoimisiún agus ón gComhairle maidir le hAosú* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#luxembourg

7 Tuairim ón gCoimisiún maidir le Dréachtphlean Buiséadach Lucsamburg, 26.11.2024, C(2024)9059 final.

8 Moladh ón gComhairle maidir le beartais eacnamaíocha, bhuiséadacha, fostaíochta agus struchtúracha Lucsamburg, nár foilsíodh fós.

le tacaíocht ó sheasamh fioscach leathnaitheach, rátaí úis ag titim -rud atá mar bhonn taca leis an infheistíocht -, agus feabhas a chur ar an timpeallacht sheachtrach. In 2026, meastar go dtiocfaidh méadú 2.2 % ar fhíor-OTI, ós rud é go meastar go dtiocfaidh laghdú ar an móiminteam de dheasca éileamh intíre níos ísle. Le linn na tréimhse réamhaisnéise (i.e. 2024-2026), meastar go mbainfidh fás OTI féideartha buaicphointe amach i Lucsamburg ag 2.0 % d'fhás bliantúil, mar gheall ar luasmhoilliú ar an daonra in aois oibre agus ar mheán-uaireanta oibre. Ba é 5,2 % an ráta dífhostaíochta in 2023, agus réamh-mheasann an Coimisiún gurb é 6,0 % a bheidh ann in 2024 agus 6,0 % in 2025 agus 5,8 % in 2026. Réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú ar an mboilsciú (díbhoilsceoir OTI) ó 3.4 % in 2023 go 3.9 % in 2024, agus go sroichfidh sé 3.0 % in 2025 agus 2.9 % in 2026.

(14) Maidir le forbairtí fioscacha, in 2023 is é a bhí in easnamh rialtais ghinearálta Lucsamburg 0,7 % de OTI. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go laghdóidh sé go heasnamh 0,6 % de OTI in 2024 agus meastar go méadóidh sé go 0,8 % de OTI in 2025 agus, ar an mbonn nach mbeidh aon athrú beartais ann, meastar go laghdóidh sé go dtí 0,6 % in 2026. Le Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, cuimsítear dréachtbhuiséad Lucsamburg le haghaidh 2025 a mhol an rialtas don pharlaimint náisiúnta i mí Dheireadh Fómhair. Ba é 25,5 % de OTI an fiachas rialtais ghinearálta ag deireadh 2023. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go méadóidh an cóimheas fiachais go 27,5 % de OTI ag deireadh 2024. Táthar ag tuar go gcobhsóidh sé ar an mórgóir 27.6 % de OTI ag deireadh 2025 agus ag 27.5 % de OTI go dtí deireadh 2026. Sa réamhaisnéis fhioscach ón gCoimisiún, ní bhreithnítear na gealltanais bheartais sna pleananna meántéarmacha go dtí go mbíonn gníomhaíochtaí beartais coincréiteacha, a fhógraítear go hinchreidte agus a shonraítear go leormhaith, mar bhonn taca fúthu.

**Conair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí maicreacnamaíocha sa phlean**

(15) Le plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta Lucsamburg cumhdaítear an tréimhse 2025-2029 agus cuirtear coigeartú fioscach i láthair thar thréimhse 4 bliana.

(16) Tá an fhaisnéis a cheanglaítear le hAirteagal 13 de Rialachán (AE) 2024/1263 sa phlean, cé is moite de Tháblaí 7c agus 7d, faisnéis nach bhfuil fíor-riachtanach, áfach, chun measúnú a dhéanamh ar phlean Lucsamburg.

(17) Tá gealltanas sa phlean don chonair ghlanchaiteachais a léirítear i dTábla 1, a chomhfhreagraíonn do mheánfhás glanchaiteachais 4.9 % thar na blianta 2025-2029. Tuairiscítear go n-eascróidh comhardú príomha struchtúrach 0,4 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028) as an gconair ghlanchaiteachais ar tugadh gealltanas ina leith sa phlean. Glactar leis sa phlean go dtiocfaidh méadú seasta ar fhás OTI féideartha ó 1.5 % in 2024 go 2.1 % in 2029. Ina theannta sin, tá coinne leis sa phlean go dtiocfaidh méadú ar ráta fáis an díbhoilsceora OTI ó 1.7 % in 2024 go 3.1 % in 2025 agus 2026, agus go n-ísleoidh sé ansin ag 1.9 % in 2027 sula bhfillfidh sé ar thart ar 2.5 % in 2028 agus 2029.

**Tábla 1: An chonair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí i bplean Lucsamburg**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | Meánfhás i gcaitheamh thréimhse bhailíochta an phlean 2025-2029 | Meánfhás i gcaitheamh na tréimhse choigeartúcháin 2025-2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Fás glanchaiteachais (ar bhonn bliantúil, %) | 8,0 | 5,8 | 4,7 | 3,8 | 5,4 | 4,7 | 4,9 | 4,9 |
| Fás glanchaiteachais (ar bhonn carnach, ón mbonnbhliain 2023, %) | 8,0 | 14,2 | 19,6 | 24,1 | 30,8 | 36,9 | n.a. | n.a. |
| Fás OTI féideartha ( %) | 1,5 | 1,7 | 1,8 | 1,9 | 2,0 | 2,1. | 1,9 | 1,9 |
| Boilsciú (fás díbhoilsceora OTI) ( %) | 1,7 | 3,1 | 3,1 | 1,9 | 2,6 | 2,5 | 2,6 | 2,7 |

Foinse: Plean fioscach struchtúrach meántéarmach Lucsamburg agus ríomhanna an Choimisiúin.

**Impleachtaí ghealltanais ghlanchaiteachais an phlean maidir le fiachas ginearálta an rialtais**

(18) Dá dtiocfadh an chonair ghlanchaiteachais a bhfuil gealltanas tugtha ina leith sa phlean agus na toimhdí bunúsacha chun cinn, thiocfadh laghdú de réir a chéile ar fhiachas ginearálta an rialtais, de réir an phlean, ó 27.5 % in 2024 go 26.0 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028), de réir an tábla seo a leanas. Tar éis an choigeartaithe, sa mheántéarma (i.e. go dtí 2038), réamh-mheastar go dtiocfaidh laghdú de réir a chéile ar an gcóimheas fiachais de réir an phlean agus gur in 2032 is ísle a bheidh sé, ag 25.4 % de OTI, sula dtosóidh sé ag méadú de réir a chéile agus agus go mbainfidh sé buaicphointe 26 % de OTI amach faoi 2038.

**Tábla 2: Forbairtí maidir le fiachas rialtais ghinearálta agus comhardú rialtais ghinearálta i bplean Lucsamburg**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Fiachas rialtais (% de OTI) | 25,5 | 27,5 | 27,5 | 27,2 | 26,7 | 26,0 | 25,6 | 26,0 |
| Comhardú rialtais (% de OTI) | -0,7 | -0,6 | -0,6 | -0,5 | -0,3 | -0,4 | -0,2 | -2,1 |

Foinse: Plean struchtúrach fioscach meántéarmach Lucsamburg

Dá bhrí sin, de réir an phlean, d'fhanfadh an fiachas rialtais ghinearálta faoi bhun luach tagartha an Chonartha, is é sin 60 % de OTI, sa mheántéarma. Dá bhrí sin, bunaithe ar

ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, maidir leis an gconair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean tá sí comhsheasmhach leis an gceanglas maidir leis an bhfiachas mar a leagtar amach in Airteagal 16(2) de Rialachán (AE) 2024/1263.

**Impleachtaí ghealltanais ghlanchaiteachais an phlean maidir le comhardú an rialtais ghinearálta**

(19) Bunaithe ar chonair ghlanchaiteachais agus ar thoimhdí an phlean, laghdódh easnamh ginearálta an rialtais ó 0.6 % in 2025 go 0.4 % de OTI in 2028. Dá bhrí sin, de réir an phlean, ní sháródh an comhardú rialtais ghinearálta an luach tagartha 3 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028). Ina theannta sin, sna 10 mbliana tar éis na tréimhse coigeartúcháin (i.e. go dtí 2038), ní sháródh an t-easnamh rialtais 3 % de OTI. Dá bhrí sin, an chonair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, tá sí comhsheasmhach leis an gceanglas maidir le heasnamh mar a leagtar amach in Airteagal 16(2).

**Toimhdí maicreacnamaíocha an phlean**

(20) Tá an plean bunaithe ar shraith toimhdí atá éagsúil leis na toimhdí ón gCoimisiún a tarchuireadh chuig Lucsamburg an 21 Meitheamh 2024. Go háirithe, úsáidtear toimhdí éagsúla sa phlean le haghaidh seacht n-athróg, eadhon an túsphointe (comhardú príomha struchtúrach in 2024), fás OTI féideartha, fás díbhoilsceora OTI, coigeartú sreafa stoic, fíor-OTI, ráta úis intuigthe ainmniúil, agus dúnadh na bearna aschuir. Is gá measúnú cúramach a dhéanamh ar na difríochtaí sin idir na toimhdí, go háirithe ós rud é nach bhfuil an meánfhás glanchaiteachais sa phlean chomh dian céanna agus ba ghá chun na rialacha fioscacha is infheidhme a chomhlíonadh bunaithe ar thoimhdí an Choimisiúin. Liostaítear thíos na difríochtaí idir na toimhdí a bhfuil an tionchar is mó acu ar an meánfhás glanchaiteachais, mar aon le measúnú ar gach diall a bhreithnítear ina aonar.

- Glactar leis sa phlean go mbeadh barrachas +1.1 % de OTI in 2024 ag an gcomhardú príomha struchtúrach i gcomparáid le barrachas +0.1 % de OTI in 2024 bunaithe ar thoimhdí an Choimisiúin a tarchuireadh chuig Lucsamburg an 21 Meitheamh 2024. Tá sonraí fioscacha níos déanaí mar bhonn taca leis an seasamh tosaigh a glacadh ar bhealach níos fearr in 2024, ina nglactar leis sa phlean go mbeadh easnamh -0.6 % de OTI in 2024 i gcomhardú ginearálta an rialtais i gcomparáid leis an toimhde go mbeadh easnamh -1.7 % de OTI in 2024 ann a tarchuireadh chuig Lucsamburg an 21 Meitheamh. Tá sé sin i gcomhréir le réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach. Dá réir sin, meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin.
- Glactar leis sa phlean go mbeidh fás 2.7 % ar an díbhoilsceoir OTI ar an meán le linn na tréimhse coigeartaithe i gcomparáid leis an toimhde go mbeidh meánfhás 2.5 % ann a tharchuirfear chuig Lucsamburg an 21 Meitheamh. Is í oifig staidrimh náisiúnta Lucsamburg (STATEC) a chuir ar fáil na réamh-mheastacháin maidir le fás díbhoilsceora OTI a úsáidtear sa phlean agus tá siad bunaithe ar shonraí maicreacnamaíocha níos déanaí. Is cosúil go bhfuil na réamh-mheastacháin le haghaidh 2025 agus 2026 araon inchreidte. Dá réir sin, meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin.

Na difríochtaí atá fágtha, níl tionchar mór aige ar an meánfhás glanchaiteachais i gcomparáid le toimhdí an Choimisiúin. Ar an iomlán, is é an toradh a bhíonn ar na difríochtaí uile le chéile ná meánfhás glanchaiteachais sa phlean atá níos ísle ná an mheán-uasteorainn fáis ghlanchaiteachais a mbeadh gá leis chun na rialacha fioscacha is infheidhme a chomhlíonadh

bunaithe ar thoimhdí an Choimisiúin. Cuirfidh an Coimisiún an measúnú thuas ar thoimhdí an phlean san áireamh i measúnuithe amach anseo ar chomhlíontacht leis an gconair ghlanchaiteachais.

**Straitéis fhioscach an phlean**

(21) De réir na straitéise fioscaí táscaí sa phlean, déanfar na gealltanais maidir le glanchaiteachas a chomhlíonadh go príomha trí fhás caiteachais a shrianadh agus trína áirithiú go bhfanfaidh fás ioncaim os cionn fhás an chaiteachais. Déanfar sonraíocht bheacht na mbeart beartais ábhartha a dheimhniú nó a choigeartú agus a chainníochtú sna buiséid bhliantúla. An tráth céanna, tá rioscaí ann maidir le cur chun feidhme na straitéise fioscaí táscaí sa phlean, a eascraíonn as an bhfaisnéis maidir leis na bearta sonracha atá mar bhonn taca leis an straitéis fhioscach nach bhfuil mionsonraithe go hiomlán sa phlean. Ina theannta sin, sonraítear sa Dréachtphlean Buiséadach le haghaidh 2025 go meastar go dtiocfaidh moill ar fhás glanchaiteachais i ndáil leis an laghdú ar bhrú praghsanna, rud atá ina fhachtóir tábhachtach chun fás caiteachais i Lucsamburg a chinneadh, i bhfianaise shásra an innéacsaithe uathoibríoch maidir le boilsciú a bhfuil feidhm aige maidir le sciar mór den chaiteachas poiblí[9].

**Cuspóirí athchóirithe agus infheistíochta sa phlean lena bhfreagrófar do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus lena dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais**

(22) Tugtar tuairisc sa phlean ar chuspóirí beartais a bhaineann le hathchóirithe agus infheistíochtaí eile chun freagairt do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe na moltaí tírshonracha, agus chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Áirítear sa phlean beagnach 90 athchóiriú agus infheistíocht, a bhfaigheann os cionn 10 gcinn díobh tacaíocht airgeadais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus a gcomhlánaítear cuid acu le cistí an bheartais chomhtháthaithe.

(23) Maidir leis an gcomhthosaíocht a bhaineann le haistriú cothrom glas agus digiteach, lena n-áirítear na cuspóirí aeráide a leagtar amach i Rialachán (AE) 2021/1119, áirítear sa phlean bearta éagsúla amhail infheistíocht a dhéanamh san fhuinneamh in-athnuaite (a mholtar in 2022, 2023 agus 2024), cur in úsáid painéal fótavoltach a chur chun cinn, agus tacaíocht an rialtais do phrionsabail an gheilleagair chiorclaigh. Deimhnítear sa phlean tacaíocht na n-údarás don Phlean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide nuashonraithe. Ina theannta sin, agus é á aithint gurb é an t-iompar an rannchuiditheoir is mó atá ag Lucsamburg le hastaíochtaí gás ceaptha teasa, leagtar béim sa phlean ar an iompar a dhícharbónú (a moladh in 2019, 2020, 2022, 2023 agus 2024), trí leictriú, trí úsáid fuinnimh in-athnuaite, agus trí bhonneagar feabhsaithe iompair phoiblí, lena n-áirítear infheistíochtaí sna líonraí iarnróid, trambhealaigh agus bus. Tugann na tionscnaimh sin aghaidh go díreach ar an aistriú aeráide agus ar chuspóirí slándála fuinnimh. Is é is aidhm do na bearta infheistíochtaí i dteicneolaíochtaí glasa agus i mbonneagar fuinnimh inbhuanaithe a mhéadú, ar teicneolaíochtaí agus bonneagar iad atá ríthábhachtach do Lucsamburg chun a spriocanna náisiúnta agus a spriocanna atá sainithe ag an Aontas a bhaint amach.

(24) Maidir le comhthosaíocht na hathléimneachta sóisialta agus eacnamaíche, lena n-áirítear Colún Eorpach na gCeart Sóisialta, áirítear sa phlean bearta chun aghaidh a

[9] Féach an Tuairim ón gCoimisiún maidir le Dréachtphlean Buiséadach Lucsamburg, 26.11.2024, C(2024)9059 final.

thabhairt ar shaincheisteanna inacmhainneachta agus infhaighteachta tithíochta atá níos measa mar gheall ar fhás tapa an daonra arna spreagadh ag dinimic láidir sa mhargadh saothair. Áirítear ar ghníomhaíochtaí sonracha an soláthar tithíochta a mhéadú (a moladh in 2019, 2020, 2023 agus 2024) trí nósanna imeachta pleanála simplithe agus obair leanúnach ar athchóiriú cánacha maoine, imeacht ó chánachas maoine athfhillteach atá bunaithe ar idirbhearta agus cáin nua a thabhairt isteach ar thalamh intógála nár úsáideadh. Ina theannta sin, cuireann na bearta comhionannas chun cinn sa chóras oideachais agus béim á leagan ar oideachas ilteangach cuimsitheach lena n-áirithítear comhdheiseanna do gach mac léinn, agus aghaidh á tabhairt ar mholtaí in 2022, 2023 agus 2024 chun tionchar na n-éagothromaíochtaí ar fheidhmíocht na ndaltaí a laghdú. I measc na mbeart tá infheistíochtaí leanúnacha i dtaighde oideachais, timpeallachtaí foghlama nuálacha, agus córas tacaíochta treisithe don oideachas cuimsitheach. Mar shampla, tríd an Dlí nua do mhic léinn nuathagtha, a bhfuil sé mar aidhm aige aistriú rianúil a chur ar fáil do dhaltaí nua agus dá dteaghlaigh, agus trí chur chuige nua a thabhairt isteach maidir le hoideachas matamaitice i gcomhthéacs ilteangach. Mar sin féin, ní thugtar aghaidh sa phlean ar na bacainní atá fós ann ar iomaíocht i seirbhísí gnó gairmiúla rialáilte (a moladh in 2019). Ní thugann sé aghaidh go leordhóthanach ar ghnéithe den chóras cánach lena n-éascaítear pleanáil ionsaitheach cánach, thar an gcomhdhearcadh maidir le híostairseacha a comhaontaíodh go hidirnáisiúnta, mar a moladh in 2019, 2020, 2022, 2023 agus 2024. Áirítear ann beart amháin chun ráta fostaíochta oibrithe scothaosta a mhéadú trí dheiseanna fostaíochta feabhsaithe (a moladh in 2019). D'fhéadfadh tionscnaimh amhail uas-sciliú agus athsciliú leanúnach an lucht saothair, agus síneadh a chur leis an tairiscint ghairmoiliúna (a moladh in 2019, 2023 agus 2024), rannchuidiú go dearfach. Mar sin féin, ní thugtar aghaidh go leordhóthanach sa phlean ar éifeachtaí diúltacha scéimeanna luathscoir agus na ndreasachtaí airgeadais chun margadh an tsaothair a fhágáil go luath (a mholtar in 2019, 2022, 2023 agus 2024), ar dúshlán fós iad d'inbhuanaitheacht fhadtéarmach chóras na bpinsean.

(25) Maidir le comhthosaíocht na slándála fuinnimh, áirítear sa phlean infheistíochtaí suntasacha i mbonneagar fuinnimh, lena n-áirítear cumais nua eangaí leictreachais a fhorbairt amhail líne idirnaisc nua 380 kV idir an Ghearmáin agus Lucsamburg agus bonneagar hidrigine a chur chun cinn. Mar shampla, tríd an ngrúpa Eorpach um leas eacnamaíoch 'Grande Région Hydrogen', le tionscadal a bhaineann le líonra píblíne hidrigine 100 km a thógáil bunaithe ar bhonneagar iompair gáis nádúrtha 70 km. Tá coinne leis go mbeidh an líonra dáileacháin sin ag feidhmiú faoi 2027. Tá na bearta sin ailínithe leis na moltaí in 2022, 2023 agus 2024 maidir le hathléimneacht an tsoláthair fuinnimh a áirithiú, agus ag an am céanna rannchuidiú leis an spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú. Tá na hinfheistíochtaí ríthábhachtach chun tacú le hathruithe eacnamaíocha agus déimeagrafacha Lucsamburg agus le leictriú leathan earnálacha éagsúla.

(26) Maidir le comhthosaíocht na gcumas cosanta, cuirtear i dtábhacht sa phlean claochlú Arm Lucsamburg chun freagairt níos fearr do na dúshláin gheopholaitiúla atá ann faoi láthair, lena n-áirítear cumais mhíleata a fhorbairt i réimsí na heitlíochta, na cibearshlándála agus an spáis. Thairis sin, tugtar tús áite do chathlán dénáisiúnta Belgo-Lucsamburg a bhunú le haghaidh aitheantas comhraic agus do thionscadail atá dírithe ar athléimneacht shochaíoch.

(27) Ina theannta sin, áirítear sa phlean bearta beartais eile a théann níos faide ná tosaíochtaí coiteanna an Aontais, lena n-áirítear bearta chun tacú le hardbheartais taighde, forbartha agus nuálaíochta (a moladh in 2019, 2020 agus 2024) trí pháirc

eolaíochta agus teicneolaíochta a bhunú, trí scéimeanna cabhrach a athnuachan le haghaidh T&F agus nuálaíochta, agus trí chomhoibriú poiblí-príobháideach a chothú. Is é is aidhm do na tionscnaimh sin iomaíochas agus táirgiúlacht Lucsamburg a fheabhsú trí dhíriú ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn agus ar thionscnaimh dhigitithe do FBManna, rud a rannchuideoidh le haistrithe córa glasa agus digiteacha araon. Mar sin féin, ní áirítear sa phlean bearta chun aghaidh a thabhairt ar mholtaí tírshonracha maidir leis an gcreat frithsciúrtha airgid a fhorfheidhmiú (a moladh in 2020).

(28) Cuirtear faisnéis ar fáil sa phlean maidir le comhsheasmhacht agus, i gcás inarb iomchuí, comhlántacht le cistí an bheartais chomhtháthaithe agus le plean téarnaimh agus athléimneachta (RRP) Lucsamburg. D'áirithigh an rialtas go dtacaíonn na tionscnaimh atá liostaithe le hiarrachtaí leanúnacha faoin bplean téarnaimh agus athléimneachta, go háirithe i réimsí an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, chomh maith leis an gcomhtháthú sóisialta.

(29) Is é is aidhm don phlean rannchuidiú le freastal ar riachtanais infheistíochta poiblí Lucsamburg a bhaineann le tosaíochtaí coiteanna an Aontais. Maidir leis an aistriú glas, sainaithnítear ann infheistíochtaí i mbonneagar fuinnimh in-athnuaite agus i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh. Maidir le hathléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch, leagtar béim ann ar an ngá atá le hinfheistíocht leanúnach san oideachas, i mbearta comhtháthaithe shóisialta, agus i soláthar tithíochta méadaithe. Tá riachtanais slándála fuinnimh dírithe ar uasghrádú a dhéanamh ar an eangach fuinnimh agus ar bhonneagar hidrigine. Maidir le cumais chosanta, leagann sé béim ar an ngá atá le caiteachas míleata feabhsaithe agus déanann sé foráil maidir le méadú ar an mbuiséad cosanta i dtreo iarracht chosanta 2 % OIN a bhaint amach faoi 2030, i gcomhréir le gealltanais ECAT.

**Conclúid mheasúnú an Choimisiúin**

(30) Ar an iomlán, tá an Coimisiún den tuairim go gcomhlíonann plean Lucsamburg ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263.

**CONCLÚID FHORIOMLÁN**

(31) I gcomhréir le hAirteagal 17 de Rialachán (AE) 2024/1263, ba cheart don Chomhairle an chonair ghlanchaiteachais mar a leagtar amach sa phlean í a mholadh do Lucsamburg.

AG MOLADH LEIS SEO do Lucsamburg

(1) A áirithiú nach sáróidh an fás glanchaiteachais na huasmhéideanna a bhunaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Moladh seo.

Ina theannta sin, iarrann an Chomhairle ar Lucsamburg a áirithiú go dtabharfar i gcrích athchóirithe agus infheistíochtaí a chomhfhreagraíonn do na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe sna moltaí tírshonracha, agus go dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais.

**IARSCRÍBHINN I**

Uasrátaí fáis an ghlanchaiteachais
(rátaí fáis bliantúla agus carnacha, i dtéarmaí ainmniúla)

LUXEMBOURG

| Blianta | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Rátaí fáis (%) | Gach bliain | 5,8 | 4,7 | 3,8 | 5,4 | 4,7 |
| | Carnach | 14,2 | 19,6 | 24,1 | 30,8 | 36,9 |

(*) Ríomhtar na rátaí fáis carnacha trí tagairt don bhonnbhliain 2023.

Arna dhéanamh in Strasbourg,

*Thar ceann na Comhairle*
*An tUachtarán*